

محاسبه بار منتسب به اضافه وزن و چاقی در بیماری‌های غیر واگیر در استان مرکزی

بابک عشرتی^۱ (Ph.D)، جعفر حسن‌زاده^۲ (Ph.D)، ابوالفضل محمدیگی^{۳*} (M.Sc)
۱ - دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده پیراپزشکی، معاونت بهداشتی، بخش اپیدمیولوژی
۲ - دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشکده بهداشت و تغذیه، بخش بهداشت عمومی
۳ - دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده بهداشت و تغذیه، بخش بهداشت عمومی

چکیده

سابقه و هدف: اضافه وزن و چاقی از جمله مهم‌ترین فاکتورهای تعیین‌کننده بیماری‌های مزمن می‌باشند و تاثیر زیادی بر سلامت و کیفیت زندگی افراد دارد. سازمان بهداشت جهانی به طور مداوم کشورها را به محاسبه‌ی بار بیماری‌ها در سطح ملی به عنوان بهترین راهنما جهت سیاست‌گذاری درست در سیستم سلامت تشویق می‌کند. لذا مطالعه‌ای به منظور تعیین مقدار بار منتسب به عوامل خطر بیماری‌های غیر واگیر به اجرا درآمد. مواد و روش‌ها: از داده‌های مرگ ثبت شده در استان مرکزی، بر اساس روش ارزیابی خطر مقایسه‌ای سازمان جهانی بهداشت به منظور محاسبه سالهای از دست رفته عمر (Years of life lost, YLL) استفاده شد. بار منتسب به اضافه وزن و چاقی در هر بیماری با روش تحلیل مقابل با ضرب شاخص تاثیر هر عامل خطر در YLL هر بیماری به دست آمد.

یافته‌ها: از کل ۷۱۷۶ مورد مرگ ثبت شده، ۲۵۲۲۱۴ سال عمر به دلیل مرگ زودرس از دست رفته بود. مجموع سال‌های از دست رفته عمر به دلیل مرگ زودرس در زنان ۱۰۲۲۴۵ سال و در مردان ۱۴۹۹۶۹ سال به دست آمد. عمده‌ترین علل سال‌های از دست رفته ناشی از مرگ زودرس به ترتیب مربوط به چاقی منتسب به سکته مغزی، چاقی منتسب به بیماری عروق کرونر و اضافه وزن منتسب به بیماری عروق کرونر در جنس مونث بود. نتیجه‌گیری: این مطالعه اهمیت و ضرورت تشخیص اضافه وزن و چاقی را به عنوان یکی از عوامل خطر عمده برای بیماری‌های غیرواگیر به ویژه در زنان نشان داد که نیاز به توسعه و به کار بردن و ارزیابی مداخله‌های جامع برای کاهش اثر اضافه وزن و چاقی یک ضرورت است.

واژه‌های کلیدی: بار بیماری، خطر قابل انتساب، اضافه وزن، چاقی، بیماری غیرواگیر

مقدمه

به طوری که افزایش وزن تاثیر زیادی بر سلامت و کیفیت زندگی افراد دارد [۲،۳]. در راس بیماری‌های غیرواگیر بیماری‌های عروق کرونر قرار دارند که میزان مرگ و میر سالانه آن در جمعیت بالای ۴۰ سال کشور، ۱۴ در هزار برآورد شده است [۴]. در مطالعه‌ای شیوع کلی اضافه وزن و چاقی در استان مرکزی به ترتیب برابر ۳۳/۷٪ و ۱۹/۳٪

در بسیاری از کشورها، بیماری‌های غیرواگیر، روند صعودی دارند که دلایل عمده آن افزایش طول عمر، افزایش طولانی‌تر شدن زمان مواجهه با عوامل خطر و تغییر الگوی زندگی است [۱]. اضافه وزن و چاقی از جمله مهم‌ترین فاکتورهای تعیین‌کننده بیماری‌های مزمن و غیرواگیر می‌باشند